

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti

Številka: 060-15-6/2021/4
Ljubljana, 21. 5. 2021

Predlog

Z A P I S N I K

46. seje Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki je potekala v četrtek, 20. 5. 2021 na daljavo preko aplikacije CISCO WEBEX.

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je prvo in edino točko dnevnega reda obravnavala skupaj s Komisijo Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport.

Seja se je pričela ob 9.33 uri in zaključila ob 11.18 uri.

PRISOTNI:

- vodja interesne skupine: dr. Branka Kalenić Ramšak
- člani interesne skupine: dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, Danijel Kastelic, Janoš Kern in mag. Peter Požun.

Prisotni predstavniki vabljenih:

- dr. Ignacija Fridl Jarc, Ministrstvo za kulturo,
- ddr. Borisa Mihalja, Kulturniška zbornica Slovenije
- Pavla Jarc, Združenje kulturnih domov in ustanov Slovenije – KUDUS
- Uršula Cetinski, Nacionalni svet za kulturo
- Vesna Marinko, Ministrstvo za zdravje,
- dr. Irena Veninšek Perpar, Nacionalni inštitut za javno zdravje
- dr. Majda Pohar, Nacionalni inštitut za javno zdravje
- Darko Brlek, Festival Ljubljana.

Sejo je sklicala vodja Interesne skupine negospodarskih dejavnosti dr. Branka Kalenić Ramšak.

Dnevni red (ZA 6, 0 PROTI):

1. Sproščanje epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke

Ad 1.)

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport in Interesna skupina negospodarskih dejavnosti sta v okviru 37. seje komisije in 46. seje interesne skupine na pobudo državnega svetnika Janoša Kerna obravnavali problematiko sproščanja epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke.

Uvodoma je pobudnik, državni svetnik in član komisije ter interesne skupine Janoš Kern, predstavil razloge za obravnavo problematike. Epidemija koronavirusa je terjala sprejetje strogih omejitvenih ukrepov za preprečevanje širjenja okužb, ki so močno okrnili delovanje kulturnega in športnega sektorja, še posebej področje organizacije kulturnih in športnih dogodkov ter prireditev. V zadnjem času so podatki o epidemiji covid-19 v Sloveniji končno spodbudnejši in kažejo, da širjenje okužb počasi, a zanesljivo upada. Ugotavlja se, da so bili do zdaj vladni ukrepi za zajezitev pandemije primerljivi s tistimi v drugih državah. Zaradi

zmanjševanja števila okuženih je Vlada že pripravila nekaj ukrepov za postopno sproščanje t. i. protikoronskih ukrepov, kar pomeni postopen začetek kulturnega in športnega delovanja. Državni svetnik je pojasnil, da je razprava namenjena vzpostavitvi konstruktivnega dialoga z odločevalci oz. s pristojnima ministrstvom za sprejem najustrežnejših rešitev za učinkovito delovanje kulturnega in športnega sektorja v prihodnje, saj pandemija še traja.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili s predlogi Kulturniške zbornice Slovenije, povezanih predvsem s trajanjem protikoronskih ukrepov in z obdobjem po koncu pandemije. Poudarjajo, da je treba sprejeti dolgotrajne ukrepe, prilagojene izvajanju osnovnemu poslanstvu kulturnih oz. umetniških dejavnosti, upoštevajoč posebnosti posameznih panog. Med ukrepe je nujno vnesti časovnico delovanja kulturnih ustanov z jasnimi in nespremenljivimi navodili za izvajanje kulturnih vsebin in ponudb, zlasti prireditvev, ob sočasnem upoštevanju posebnosti predvsem uprizoritvenih in glasbenih umetnosti. V zbornici tudi predlagajo dodelitev posebne finančne pomoči v obliki nepovratnih sredstev, s katero bi pomagali najranjivejšim umetnikom preživeti v času, ko so zaradi protikoronskih ukrepov in dodatno zaradi poletnih kolektivnih dopustov še posebej omejeni v svojem delovanju. Prav tako se zavzemajo za oblikovanje načrta tveganja za zdravje glede na posamezno kulturno panogo, še zlasti pa pri izvajanju kulturnih dogodkov. V zbornici tudi pričakujejo, da se v oblikovanje ustreznih ukrepov za spodbujanje kulturno-umetniškega dogajanja za sproščanje protikoronskih ukrepov lahko vključijo tudi društva, združenja in sindikati s področja kulture oz. umetnosti.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili z mnenjem Nacionalnega sveta za kulturo, ki odpiranje gledališč in kinodvoran ter drugih kulturnih notranjih in zunanjih prizorišč, ki lahko odslej pod določenimi pogoji obratujejo z omejeno kapaciteto, ocenjuje kot korak v pravo smer. V nadaljevanju priporočajo razmislek tudi o mehčanju pogojev za prireditve na prostem. Podpirajo prizadevanja za oblikovanje dolgoročne strategije, ki bi natančneje definirala pogoje delovanja kulturnih prizorišč glede na epidemiološko stanje. Kakovosten dialog med posameznimi predstavniki kulture in Ministrstvom za kulturo je sicer že vzpostavljen. Ministrstvo se posebnosti posameznih področij kulture dobro zaveda, smiselno pa bi bilo vzpostaviti dodatno komunikacijo s predstavniki zdravstvene stroke, ki morda s posebnostmi delovanja posameznih področij kulture niso dovolj dobro seznanjeni. V ta namen naj bi se oblikovala posebna strateška multidisciplinarna skupina, ki bi jo poleg predstavnikov zdravstvene stroke in epidemiologov sestavljali tudi predstavniki organizatorjev kulturnih prireditvev, strokovnjakov, inženirjev za varnost pri delu in zaposleni v kulturnih institucijah. Na ta način oblikovana strategija bi bistveno olajšala načrtovanje kulturnih dogodkov. Poudarjajo, da se pri odločitvah glede odpiranja in zapiranja kulturnih prizorišč upošteva dejstvo, da gre tu tudi za gospodarsko panogo, s katero so povezana številna delovna mesta, bivanjska vprašanja in stiske, ki so se v času pandemije okrepile. V svetu ocenjujejo, da ima kultura globlji pomen, saj se v njej udeležujejo identitete večinskega slovenskega prebivalstva, obeh narodnih skupnosti in različnih drugih etničnih skupnosti. Zato predlagajo, da se pri odločanju upoštevajo navedeni parametri in prispevajo k smiselnim odločitvam, sorazmernim z ostalimi področji življenja.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili z mnenjem Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije (KUDUS), ki pozdravljajo postopno sproščanje protikoronskih ukrepov tudi za področje kulture oz. odpiranje kulturnih dejavnosti, upoštevajoč vse varnostne ukrepe in navodila za zaščito pred virusom covid-19. Hkrati izražajo nekatere pomisleke glede pogoja PCT (pogoj izpolnjujejo osebe, ki so virus prebolele ali so bile cepljene ali testirane), saj kulturo postavlja v neenakovreden položaj z drugimi dejavnostmi. Predlagajo odpravo pogoja PCT za prireditve na prostem, saj lahko ti pogoji negativno vplivajo na obisk kulturnih prireditvev.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili z izkušnjami Festivala Ljubljana pri organizaciji dogodkov. Direktor je opozoril na težave pri izvedbi, ki nastajajo zaradi napačnega

razumevanje vladnih odlokov pri prijavi oz. preverjanju pogojev za izvedbo kulturne prireditve s strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ). Dogaja se, da se kulturni dogodek obravnava kot shod, za katerega so predpisani drugačni pogoji. Dodal je še, da obstaja tudi po mednarodnih ocenah majhna verjetnost za okužbo z virusom covid-19 na kulturnih dogodkih, ki so organizirani pod strogimi zaščitnimi higienskimi in protikoronskimi pogoji.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili z odzivom Ministrstva za kulturo na izpostavljeno problematiko glede pogojev za sproščanje protikoronskih ukrepov v kulturi. Ministrstvo se zaveda posebnosti delovanja posameznih kulturnih panog. Poudarja, da v času epidemije vseskozi delujeta založništvo in knjigotrštvo, ki sta prešla na digitalno platformo. Prek Javne agencije za knjigo se neprekinjeno izplačujejo predvidena sredstva za štipendije, knjižna nadomestila ipd.; ukinjena je bila enotna cena knjige in omogočen prehod na svobodno in tržno oblikovanje cen. Slovenija je tudi prva, ki je konec aprila 2021, ob izpolnjevanju zaščitnih pogojev, usklajenih z NIJZ, odprla galerije muzeje in knjižnice, ki pa so bile sicer odprte tudi z možnostjo izposoje na daljavo. Pogoje za zbiranje ljudi ureja odlok o začasni prepovedi zbiranja in združevanj zaradi preprečevanja okužb; po prvem valu epidemije je bilo odprtje uprizoritvenih dejavnosti načrtovano za zeleno fazo, primerljivo z drugimi evropskimi državami. Na podlagi izkušenj pa je ob ugodnih epidemioloških razmerah ministrstvo predlagalo in hkrati uskladilo pogoje s strokovno svetovalno skupino, da se prireditve predstavijo v oranžno fazo, da se zbiranje ljudi na prireditvah izvzame iz krovnega odloka in da se več ne definira zgornja meja števila udeležencev na prireditvah, ampak se določi 50% zasedenost. Ministrstvo naj bi se prizadevalo za možnost čim večjega števila obiskovalcev na kulturnih prireditvah, upošteva pogoj PCT. PCT je tudi zaenkrat edini pogoj, ki omogoča najvarnejšo obliko za organiziranje kulturnih dogodkov in ki bo ostal tudi v zeleni fazi, pri čemer je izpolnjevanje tega pogoja odgovornost obiskovalcev in ne prirediteljev. Zaradi posebnosti delovanja uprizoritvenih dejavnosti si ministrstvo prizadeva za oblikovanje posebnih pravil, usklajenih z NIJZ. Glede finančne pomoči je v veljavi univerzalni temeljni dohodek v obdobju razglašene epidemije za tiste, ki so zanj zaprosili, na voljo so socialne pomoči za samozaposlene in finančne pomoči za tiste, ki so bili zaradi razglasitve epidemije finančno prikrajšani. Ministrstvo je izplačevalo vsa veljavna programska sredstva za leto 2020 in 2021 v višini 46 milijonov, predvidenih je še 89,9 milijonov iz Načrta za okrevanja in odpornost, obenem potekajo tudi pogajanja za kohezijsko perspektivo, v kateri bodo določeni pogoji za programe v obdobju po covidu-19 za revitalizacijo kulturnih dogodkov. Ministrstvo je še pojasnilo, a je uresničilo program financiranja vseh dogodkov, ki so se izvajali digitalno ali ki se predstavljajo v poletno sezono.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili s pojasnili NIJZ, da sproti prilagaja priporočila za izvajanje posameznih dejavnosti z namenom preprečevanja okužbe z virusom SARS-CoV-2 vsebini vladnih odlokov in jih ažurno objavlja na svoji spletni strani. Tako so bila spremenjena tudi priporočila, povezana z organizacijo prireditev. NIJZ stalno sodeluje tudi z Javnim skladom za kulturne dejavnosti in z njim usklajuje higienska priporočila. Podpira ustanovitev posebne strateške multidisciplinarnе skupine, ki bi vključevala tako organizatorje dogodkov kot tudi predstavnike zdravstva in medicine dela, prometa in športa. NIJZ glede izdelave načrta tveganja za vsak dogodek posebej pojasnjuje, da medicina dela skrbi za varnost zaposlenih in predlaga vse ukrepe. Pobudo za ukinitev načela PCT za prireditve na prostem v poletnem času je treba naloviti na Strokovno skupino za zaježitev in obvladovanje epidemije covid-19 na Ministrstvu za zdravje, ki Vladi predlaga ustrezne ukrepe. NIJZ je glede priprave načrta za postopno odpiranje kulturnih ustanov in ukrepov za izvajanje kulturnih prireditev pojasnil, da so ta priporočila pripravljena že od leta 2020 in objavljena na spletni strani NIJZ skupaj s higienskimi priporočili za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 za kino, gledališče in glasbene umetnosti. Glede načrta sproščanja ukrepov je bilo pojasnjeno, da je naloga NIJZ priprava priporočil za čim bolj varno izvajanje tistih dejavnosti, katerih izvajanje se dopušča skladno z odloki Vlade. NIJZ je izrazil voljo za

prihodnjo krepitev oz. vzpostavitev sodelovanja s predstavniki kulture na področjih, kjer to še ne obstaja.

Komisija in interesna skupina sta se seznanili s pojasnili Ministrstva za zdravje, da je Slovenija, podobno kot druge evropske države, sprejela številne ukrepe za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2, večinoma so to nefarmakološki ukrepi, ki pomembno vplivajo tako na družbeno življenje kot na gospodarstvo. Vlada je sprejela številne zakonodajne predloge s finančnimi ukrepi, katerih cilj je ohranjanje delovnih mest in socialne varnosti zaposlenih zlasti v panogah, ki so zaradi epidemije najbolj prizadete. V Sloveniji se že nekaj tednov epidemiološka situacija izboljšuje, kar omogoča postopno rahljanje ukrepov in vračanje v normalnejše pogoje dela in življenja za državljane. Pogoji za rahljanje ukrepov so zmanjšanje števila aktivnih primerov okužb s covid-19, redno testiranje in cepljenje, upoštevanje temeljne ukrepe glede higiene rok, kašlja, ohranjanja medsebojne razdalje, nošenja mask in prezračevanja prostorov. Na Ministrstvu za zdravje je ustanovljena posvetovalna skupina, ki tehta vse predloge ukrepov s strani različnih deležnikov, pristojnih ministrstev in interesnih skupin z vidika vpliva na življenje ljudi. Načelo PCT se ohranja tudi v zeleni fazi na različnih področjih družbenega življenja, ne zgolj na področju kulture. Na ministrstvu poudarjajo, da je velik delež precepljenosti prebivalcev izrednega pomena za doseganje normalizacije življenja. Zadnji podatki kažejo, da je v Sloveniji z enim odmerkom cepljenih 28 % oseb, starejših od 18 let, z dvema odmerkoma pa 15 %. Doseganje cilja 70 % precepljenosti za Slovenijo ostaja precejšen izziv, ki mu bo treba v prihodnje nameniti veliko pozornosti. Epidemija bo nedvomno pustila posledice tudi v prihodnje, ob tem pa nas morata voditi solidarnost in skrb, da se nikogar ne pušča ob strani in da se razlike med ljudmi ne povečujejo, ampak zmanjšujejo.

Komisija in interesna skupina sta bili seznanjeni, da so bile številne pobude predlagateljev in primeri dobrih praks, ki so bili vključeni v gradivo sklicane seje, v vmesnem času že upoštevani. Kultura in šport sta pomemben del tako zdravega življenjskega sloga kot družbenega življenja in s tem tudi dolgoročna varovalka splošnega zdravja, zato se je Ministrstvo za zdravje zavezalo, da si bo skupaj s pristojnima ministrstvoma prizadevalo, da se področji kulture in športa vrneta v normalno stanje ob upoštevanju ugodne epidemiološke slike.

Komisija in interesna skupina sta v razpravi izpostavili še nekaj pobud, vezanih na področje kulture in športa, in sicer: da bi bila lahko zunanja prizorišča zasedena 75 %; da bi se opustil ukrep medsebojne razdalje ob upoštevanju načela PCT; da bi se nošenje mask omejilo zgolj na notranje prostore; da bi nadzor nad izpolnjevanjem načela PCT izvajala inšpekcija in ne organizatorji dogodkov. Glede ponujanja hrane in pijače na prireditvah, ki trajajo dlje časa (na primer Festival Lent) sta predlagali, da bi se določili enaki pogoji kot za gostinstvo. Predlagali sta tudi, da bi se nadaljnja sproščanja na področju kulture in športa oblikovala tudi v zeleni fazi. Člani komisije in interesne skupine so predstavili tudi pobudo, ki se je nanašala na stimulacijo cepljenja z izdajo vavčerjev za kulturne prireditve. Te bi pridobili tisti posamezniki, ki bi se cepili.

Komisija in interesna skupina sta opozorili na pomanjkanje dialoga in predlagali, da se za področje kulture in športa vzpostavi tako sistem sprotnega kot tudi strateškega komuniciranja ter oblikuje operativno posvetovalno telo, ki bo upoštevalo vsa strokovna mnenja in stališča predstavnikov kulture in športa, razpravljalo o ukrepih in oblikovalo več možnih načrtov za prihodnje situacije. Komisija in interesna skupina sta prepričani, da bi to izboljšalo učinkovitost ukrepov in odpravilo marsikatera nesoglasja.

Ministrstvo za kulturo je pojasnilo, da vidijo možnost po bolj sistematičnem komuniciranju na način, če bi Kulturniška zbornica zbirala pobude in predloge s strani različnih predstavnikov kulture in jih nato posredovala naprej Ministrstvu za kulturo, saj ta komunikacija trenutno poteka razpršeno. Pojasnjeno je bilo, da so kljub temu tudi zdaj upoštevani vsi predlogi.

Ministrstvo za kulturo je vzpostavilo elektronski naslov epidemija.mk@gov.si, kamor se lahko naslovi vsa vprašanja, pomisleke in predloge. Glede ustanovitve interdisciplinarne posvetovalne skupine ministrstvo meni, da ta nikakor ne bi mogla biti operativna na način, da bi lahko usklajevala, vplivala, koordinirala spremembe situacij, saj se te dnevno spreminjajo ter vladni odloki sprejemajo na tedenski ravni. Po mnenju Ministrstva za kulturo je najboljši način vzpostavitve stika med posameznimi področnimi panogami; za primer navajajo vzpostavitev stika in organizacijo sestankov med ministrstvom, Kolegijem direktorjev slovenskih gledališč in NIJZ. Stališče ministrstva je, da ne more prevzeti ustanovitve skupine, ki bi skušala sodelovati pri oblikovanju tedenskih odlokov, saj po mnenju ministrstva takšno delo ne bi potekalo operativno. Za ministrstvo je bolj smiselno, da zbira stališča in predloge, jih poveže v celoto in glede na epidemiološko sliko posreduje posvetovalni skupini na Ministrstvu za zdravje, kar počne že zdaj. Zavedati se je treba, da se kulturne prireditve niso odvijale zaradi preslabe epidemiološke slike, ne pa zaradi pomanjkanja koordinacije. Ko se je epidemiološka slika izboljšala, je ministrstvo, glede na izkušnje preteklega leta in na podlagi mnenj različnih kulturnih subjektov, pripravilo nova izhodišča za letošnje leto. Tedenske dopolnitve sproščanj pa se pripravljajo na podlagi vsak teden sprejetih odlokov.

Komisija in interesna skupina sta na seji predstavili tudi uspeh ekipe Odseka za inteligentne sisteme Instituta Jožef Stefan na mednarodnem tekmovanju Pandemic Response Challenge fundacije Xprize, v okviru katerega je slovenska ekipa razvila računalniški model, ki predvideva prenos okužb v lokalnem okolju in na podlagi katerega je mogoče oblikovati optimalne ukrepe za boj proti epidemiji za obdobje od nekaj dni do treh mesecev. Ta program se skuša zdaj prenesti v dejansko uporabo. Ta znanstveni dosežek dokazuje, da umetna inteligenca lahko pomembno prispeva k napovedovanju širitve okužb in iskanju optimalnih ukrepov na kakovostni ravni, k sodelovanju pa je obvezno treba pritegniti tudi predstavnike medicinske stroke, saj je za oblikovanje najustreznejših rešitev nujen interdisciplinaren pristop. Glede trenutne situacije je bilo poudarjeno, da se s sproščanjem ukrepov zamuja, želja pa je, da se ne uporabi strategije sproščanja iz preteklega leta, saj se je situacija bistveno spremenila. Med najpomembnejšimi razlikami je dostopnost izjemno učinkovitih cepiv. Tako bi bilo smiselno razmisliti o ukinitvi vseh ukrepov na področju vseh dejavnosti za cepljene osebe oz. jih zanje ohraniti zgolj v minimalnem obsegu.

Na podlagi predstavitve problematike, načrtovanih ukrepov sproščanja protikoronskih ukrepov, znanstveno-analitičnih modelov in predlogov predstavnikov kulture sta komisija in interesna skupina pozvali Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za zdravje in NIJZ, da v največji možni meri tudi v prihodnje medsebojno sodelujejo in se z izvajalci kulturnih in športnih prireditev posvetujejo o sprejetih ukrepih. Prouči naj se možnost ustanovitve interdisciplinarne posvetovalne skupine, ki bi pripravila predloge za odločevalce, upoštevajoč stališča predstavnikov z relevantnih področij kulture in športa, ter se opredeljevala do strateških vprašanj s teh dveh področij.¹ Komisija in interesna skupina podpirata strokovne analize, pripravljene s pomočjo metaanalize in umetne inteligence, ki jo je pripravil Institut Jožef Stefan in pozvata k ukinitvi vseh omejitev za vse posameznike, ki so bili dokazljivo cepljeni proti covid-19.²

Neža Dular
sekretarka interesne skupine

dr. Branka Kalenić Ramšak
vodja interesne skupine

¹ Glasovanje v okviru Interesne skupine negospodarskih dejavnosti 5 ZA, 0 PROTI.

² Glasovanje v okviru Interesne skupine negospodarskih dejavnosti 4 ZA, 0 PROTI.